ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

проф д-р Зоран Михајлоски

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Ако судот донесе правосилна одлука со која е утврдено дека на работникот незаконски му престанал работниот однос, **работникот има право да се врати на работа** ако тоа го бара.

Работодавачот е должен на работникот да му исплати **надомест на штета** согласно со закон, колективен договор и договор за вработување и да му уплати придонеси за задолжително социјално осигурување.

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Ако судот со правосилна одлука утврди дека на работникот незаконски му престанал работниот однос, а за работникот ***не е прифатливо*** да остане во работен однос:

- судот на барање на работникот ќе го **определи денот на престанокот** на работниот однос и
- ќе му досуди ***надомест на штета***

(член 102 став 4 од Законот за работните односи)

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Кога судот ке донесе одлука за престанок на договорот за вработување и кога ќе го **определи денот на престанокот** на работниот однос:

- може да ја донесе и на ***барање на рботодавачот***
- ако ***постајат околности*** кои оправдано укажуваат дека
- продолжување на работниот однос, со уважување на интересите на двете страни , ***не е можен***.

(уште од времето на објавувањето на основниот текст на Законот за работните односи па се до објавувањето на неговиот Пречистен текст во „Сл. весник РМ" бр.16/2010 , се повторува грешката која се состои во тоа што вместо бројката – став 1, треба да стои бројката – став 5)

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Работодавачот и работникот можат барањето за престанок на договорот за вработување да го поднесат до ***окончувањето на главната расправа*** пред првостепениот суд.

Со одредбата од член 102 став 4, 5 и 6 од Законот за работните односи на **посебен начин** го регулира прашањето на престанување на важноста на договорот за вработување врз основа на судска пресуда.

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Поради својата сложеност, овој работноправен институт треба мошне внимателно:

- да се толкува и во практиката применува, бидејќи
- имплицира повеќе материјално-правни и процесни прашања ,
- пред се, е задача на надлежните судови.

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Начин на кој тужителот (работникот) може да го постави барањето за престанување на важноста на договорот за вработување:

- со **тужба** во која, пред се, поставува барање судот да ја поништи како незаконска одлуката за отказ на договорот за вработување и во исто време може да постави и барање судот да го определи денот на престанокот на работниот однос

- тужителот тоа може да го стори и во текот на парничната постапка, **со посебен поднесок** до окончување на главната расправа.

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Далеку покомплицирано е прашањето како треба да постапи **тужениот-** работодавач при поставување на барањето согласно член 102 став 5 од ЗРО. Тужениот тоа може да го стори само во вид на **противтужба** согласно член 179 од ЗПП.

(станува збор за самостојно барање-самостојна тужба и упатно е да се поднесе со посебен поднесок, насловен како противтужба, а не и со некој друг поднесок, познато во правната теорија, како конексна противтужба бидејќи е во директна врска со поставеното тужбено барање од страна на тужителот).

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Во случај кога од страна на второстепениот суд жалбата на една од странките ќе биде уважена и предметот ќе биде вратен на повторно судење, без оглед на тоа дали тужбеното барање е усвоено или одбиено, странките имаат право во текот на повторното судење, а до окончувањето на главната расправа, да **постават барање** согласно член 102 став 5.

Судот е должен во понатамошнитот тек на постапката да провери дали се **основани наводите** на работникот дека за него не е прифатливо да остане во работен однос кај тужениот работодавач.

ПРЕСТАНОК НА ДОГОВОРОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ СО СУДСКА ПРЕСУДА

Ден на престанување на важноста на договорот за вработување, односно на престанокот на работниот однос, ќе биде:

- **денот кога е одржана главната** расправа пред првостепениот суд,
- по предлог на странките (работникот и работодавачот) тоа може да биде и некоја друга дата.

Во случај на престанување на важноста на договорот за вработување врз основа на судска одлука работникот, има право да бара и **надомест на штета** (еднократен износ)